PALAU DE LA MUSICA CATALANA

ORQUESTRA PAU CASALS

SÈRIE XXIII

Segon Concert de Primavera

10 d'Abril de 1932

PATRONAT

DE LA

ORQUESTRA PAU CASALS

Aventatges de la inscripció

1.ª Localitat fixa per a tots els concerts que organitza el Patronat.

2.ª Entrada als assaigs de l'Orquestra.

3.ª Dret exclusiu a les AUDICIONS EXTRAORDINÀRIES de violoncel que el Mestre PAU CASALS dóna generosament com ofrena especial als senyors Patrons i únicament per als mateixos.

Demaneu butlletins d'inscripció en els

Establiments i Acadèmies de música, principals llibreries, Palau de la Música Catalana, Associació Obrera de Concerts, etc., i en el domicili social: Diagonal, 440, pral. (Institut Casals)
Telèfon 73975

AUDICIÓ CCLXV

DE L'ORQUESTRA DIRIGIDA PEL MESTRE

PAU CASALS

amb la cooperació de

ROSA BALCELLS
arpista

i

ESTEVE GRATACÒS
flautista

10 D'ABRIL DE 1932

PROGRAMA

I

BEETHOVEN

Obertura de *Coriolà.*

MOZART

CONCERT en *do major*, per a arpa, flauta i orquestra.

(1.ª audició)

I. *Allegro*
II. *Andantino*
III. *Rondó. Allegro*

ARPA: ROSA BALCELLS

FLAUTA: ESTEVE GRATACÒS

II

BRAHMS

TERCERA SIMFONIA, en *fa.*

I. *Allegro con brio*
II. *Andante*
III. *Poco allegretto*
IV. *Allegro*

III

ZAMACOIS

Scherzo humoristic.

RAVEL

Bolero.

(1.ª audició)

DIRECCIÓ: PAU CASALS

NOTES AL PROGRAMA

TERCERA SIMFONIA

JOANNES BRAHMS

Aquesta Simfonia data de l'any 1883 i és senyalada amb el número 90 en el catàleg de son autor.

ALLEGRO CON BRIO. — El primer temps ens presenta, després de tres grans acords d'introducció pels instruments de vent, el tema cabdal que entonen els de corda amb valenta i apassionada frase. Aquesta frase té durant tot el període un paper preponderant. Una altra frase quelcom més dolça, sobre una nota repetida dels violins, segueix a l'anterior, podent ésser considerada com a segon període de la mateixa, que acaba amb un tret més vigorós.

Un segon tema apareix oposant-se a l'anterior. Es entonat pel clarinet, i per son caràcter graciós ofereix el més fort contrast. Seguidament és reproduït per l'oboè i la viola, afegint-hi un període final l'oboè i després el clarinet sobre el *pizzicato* de la corda i les harmonies de la fusta.

Breus dibuixos de transició segueixen, amb marcades escales cromàtiques, i acaba així la part expositiva. La Simfonia torna al començ, repetint tot el període descrit.

Continua l'*allegro* amb un període de transició, força més curt que el primer. Sobre unes harmonies dels instruments de vent, els de corda fan una variant de l'apassionat primer tema, i tot seguit reapareix el segon, o sigui l'abans esmentada frase graciosa del clarinet, que ara entonen plegats les violes, violoncels i fagots, però amb un caràcter més agitat. La frase és represa pels violins i amena la reproducció del període final ans esmentat també, amb riques transformacions.

Un canvi de to introdueix una bella frase de la trompa (basada en els dos acords primers de l'obra), doblada seguidament per l'oboè sobre les harmonies sincopades de la corda, produint grandiós efecte. Torna el tema cabdal del començ de l'obra, executat ara més sostingut i bellament desenrotllat per tota l'orquestra, amb els seus dos períodes abans esmentats. El tema graciós es reprodueix de nou en el clarinet, doblat ara pel fagot i rematat després en la fusta alta.

Uns compassos de transició introdueixen el període final del temps en forma de *coda*, basat en el tema cabdal, objecte aquí de nou i gran desenrotllament. Un gran creixent amena tota la massa orquestral fins al fortíssim amb les darreres aparicions del tema fonamental qui va després apaivagant-se fins als compassos finals.

ANDANTE. — Constitueix un adorable idil·li rublert tot de la intimitat més corprenedora, com si l'heroi que sembla descrit en el temps anterior amb ses gestes i lluites amb el món, se'n fugís ara envers la solitud de la natura per a trobar-hi tranquil sojorn. El tema cabdal, senzill i tranquil, apareix en els clarinets i fagots. Es un delitós i inspirat fragment de caràcter pastoral. Després s'hi barregen els altres instruments de fusta i, per fi, la frase melòdica s'eixampla en els instruments de corda, essent objecte de noves i repetides variants, amb qualques dibuixos suplementaris, passant per tots els timbres orquestrals.

POCO ALLEGRETTO. — L'orquestra pren aquí un to francament líric, podent ésser aquesta pàgina considerada com una de les més sentimentals que produí son autor. La melodia cabdal és una dolça i expressiva cantilena entonada pels violoncels, un cant apassionat i rublert de daler. Passa després als violins, i més tard apar bellament represa per les trompes, oboès i flautes. Segueix un curt període transitiu, a la fi del qual el tema melòdic és entonat esplèndidament per la trompa sola. D'aquesta passa a l'oboè i per última vegada el prenen els violins i violoncels en patètica frase que clou deliciosament aquest esplèndid *allegretto*.

ALLEGRO. — El final ve a trencar la placiditat llargament sostinguda durant els dos temps anteriors, per tornar a l'esclat orquestral del començ de l'obra. Comença amb una frase *sottó voce* feta en unison pels fagots i tota l'orquestra de corda, com descrivint una cursa misteriosa. Passa després a la fusta, i en acabant, apar un toc misteriós en els trombons, introduint una nova frase, com el crit fatal del destí, entonat també amb tot misteri per la corda i la fusta. Aquesta frase va creixent fins al fortíssim, com un crit d'angoixa verament corprenedor.

El període musical pren un gran desenrotllament amb el material exposat. Sembla la topada de dues forces contràries que lluiten amb braó llarga estona, oferint-nos un quadre de gran força dramàtica. Per fi, una nova frase entonada pels violins i la fusta apar, semblant l'anunci d'un poder pacificador, seguit d'un darrer tema de caràcter triomfal, com l'assoliment de la pau definitiva, creixent esplendorós i sostingut, per anar a resoldre's dolçament en els compassos finals, bella corona de tan magna creació.

SCHERZO HUMORÍSTIC

JOAQUIM ZAMACOIS

Aquest *Scherzo humorístic* és la versió orquestral, per a formació reduïda, del segon temps del Quartet en *re*, premiat en la Festa de la Música Catalana de l'any 1922 i estrenat a Vaderland pel «Quatuor de La Haye». Aquesta transcripció fou estrenada per la nostra Orquestra, sota la direcció del Mestre Pau Casals, a la tardor del 1924 i poc temps després — junt amb dos altres peces breus del mateix autor — a Madrid, per l'Orquestra Simfònica, sots la direcció del Mtre. Arbós.

Es tracta, segons manifesta el seu propi autor, d'un *Scherzo* senzill i clar, el Trio del qual queda substituït per un curt moviment de lent caràcter monotemàtic, i que sense pretendre ésser essencialment descriptiu fou escrit sota la següent impressió:

«Estic en el jardí llegint, quan una abella comença a voltar a mon entorn; sa presència em molesta i excita ma nerviositat fins que, després de no pocs esforços, consegueixo allunyar-la. ¡Tranquil, de moment, segueixo la lectura que m'impressiona fortament; però... heu's aquí altra volta la maleïda abella! El seu brunzir m'és odiós i fa germinar en mi una tenebrosa idea: la vigilo atentament i aprofitant un moment oportú en què descansa sobre una pedra, tanco el llibre i el llenço amb força contra ella... ¡.....!»

BOLERO

RAVEL

Aquesta composició, una de les últimes del cèlebre mestre francès Maurice Ravel, fou escrita com comentari musical per a una representació coreogràfica de la companyia de ballets d'Ida Rubinstein, i estrenada al teatre de l'Opera de París l'any 1929.

No cal cercar en aquest Bolero efectes de color local, ni una nova mostra de l'espanyolisme que tant han explotat alguns músics estrangers. La composició és tota bastida amb un sol tema ben característic de *bolero*, sobre un fons rítmic fortament accentuat, però sense devolupament. L'autor ha cercat tan sols un efecte d'obsessió per la persistència del ritme. L'única varietat consisteix en la presentació del tema exposat pels diferents solistes succesivament, i a la fi per l'orquestra plena. El propi autor ha dit en parlar d'aquesta obra: «no he tingut cap intenció pictòrica; més que res, l'obsessió del ritme.»

El *Bolero* de Ravel s'és escampat ràpidament pels programes de concerts, obtenint arreu sorollosos èxits.

18647. — ARTS GRÀFIQUES, S. A., SUCCESSORS D'HENRICH I C.ª — BARCELONA

Patronat de l'Orquestra Pau Casals

Dijous, 5 de Maig de 1932

(Diada de l'Ascensió, al vespre)

RECITAL

DE

VIOLONCEL

PER

PAU CASALS

amb la cooperació de l'eminent pianista vienès

OTTO SCHULHOF

Per a assistir a aquest Recital és indispensable estar inscrit en el PATRONAT DE L'ORQUESTRA PAU CASALS. La inscripció dóna, ademés, dret a tots els concerts d'orquestra i entrada als assaigs que es celebren durant l'any. Adreçar-se per a inscriure's a la Secretaria de l'Orquestra: Diagonal, 440, pral. 2.ª (Institut Casals)